COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.11.2022
COM(2022) 649 final

2022/0386 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul comitetului mixt instituit prin Acordul dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova privind transportul rutier de mărfuri, în ceea ce privește regulamentul de procedură al comitetului mixt și continuarea acordului

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta propunere se referă la decizia de stabilire a poziției care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul comitetului mixt instituit prin Acordul dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova privind transportul rutier de mărfuri, semnat la Lyon la 29 iunie 2022[1] (denumit în continuare „acordul”), în ceea ce privește

- adoptarea regulamentului de procedură al comitetului mixt în conformitate cu articolul 6 alineatul (6) din acord;
- continuarea acordului în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din acord.

2. CONTEXTUL PROPUNERII

2.1. Rezumatul acordului

Acordul vizează facilitarea temporară a transportului rutier de mărfuri prin Republica Moldova (denumită în continuare „Moldova”) și între Moldova și Uniunea Europeană, prin acordarea de drepturi suplimentare de tranzit și de transport de mărfuri între Moldova și UE, ca urmare a agresiunii ilegale a Ucrainei de către Rusia și a perturbărilor semnificative pe care această agresiune le aduce sectorului transportului rutier în Moldova. În prezent, acordul se aplică până la 31 martie 2023.

Un comitet mixt a fost instituit pentru supravegherea și monitorizarea aplicării și punerii în aplicare a acordului. Comitetul respectiv decide, în special, cu privire la adoptarea regulamentului său de procedură și la continuarea acordului. În ceea ce privește continuarea acordului, comitetul mixt ia o decizie cel târziu cu trei luni înainte de expirarea acordului, și anume cel târziu la 31 decembrie 2022. În conformitate cu articolul 6 alineatul (5) din acord, comitetul mixt își adoptă deciziile prin consens.

Autoritățile moldovene și Comisia au convenit cu titlu provizoriu ca prima reuniune a comitetului mixt să aibă loc la 15 decembrie 2022.

2.2. Monitorizarea acordului

Articolul 6 alineatul (1) din acord a introdus o obligație de monitorizare a acordului, în special printr-o revizuire periodică a funcționării acestuia în lumina obiectivelor sale. În acest context, autoritățile moldovene au furnizat Comisiei date privind punerea în aplicare a acestui acord. Aceste date se referă în special la al treilea trimestru al anului 2022, adică primele trei luni de aplicare a acordului, și indică următoarele:

- **Acordul a sprijinit cu succes economia Republicii Moldova prin creșterea substanțială a exporturilor din Moldova către UE.** Exporturile Republicii Moldova către UE în al treilea trimestru al anului 2022 (282,7 milioane EUR) au crescut ca valoare cu 17,5 % în comparație cu al treilea trimestru al anului 2021. Aceasta rezultă din creșterea exporturilor de cereale (+ 97,2 %), uleiuri vegetale (+ 1 377,8 %) și fructe și vin (+ 22 %). În prezent, UE reprezintă destinația pentru 60 % din totalul exporturilor din Moldova și se preconizează că această pondere va crește considerabil.

[1] JO L 181, 7.7.2022, p. 4.

- **Acordul a fost, de asemenea, foarte benefic pentru UE.** Exporturile UE către Moldova în al treilea trimestru al anului 2022 (387,5 milioane EUR) au crescut cu 41 % în comparație cu al treilea trimestru al anului 2021. În special exporturile de produse petroliere au crescut de aproximativ 4 ori, în volum. Exporturile din UE către Moldova au depășit importurile din Moldova către UE.

- **Drepturile conferite prin acord transportatorilor moldoveni nu au dus la o creștere bruscă a numărului de camioane moldovenești pe drumurile din UE**. În al treilea trimestru al anului 2021, în UE au avut loc 13 255 de operațiuni de transport rutier de mărfuri din Republica Moldova, față de 14 983 în al treilea trimestru al anului 2022, ceea ce reprezintă o creștere de 13 %. De fapt, operatorii de transport rutier de mărfuri din UE au beneficiat mult mai mult de pe urma punerii în aplicare a acordului (atunci când se compară al treilea trimestru al anului 2021 cu al treilea trimestru al anului 2022 se constată că numărul de operațiuni de transport rutier efectuate de transportatorii din UE către Moldova a crescut cu 73 %), chiar dacă numărul operațiunilor de transport rutier către Moldova efectuate de transportatorii din UE rămâne mult mai mic decât numărul operațiunilor de transport rutier efectuate de transportatorii moldoveni către UE (3 327 operațiuni ale UE în al treilea trimestru al anului 2021, comparativ cu 5 572 în al treilea trimestru al anului 2022). Prin urmare, se poate concluziona în mod cert că **acordul nu a funcționat în detrimentul transportatorilor din UE**. În același timp, numărul de permise acordate de Rusia transportatorilor moldoveni a scăzut la mai puțin de jumătate (4 406 în al treilea trimestru al anului 2021, față de 1 943 în al treilea trimestru al anului 2022). Acest lucru arată că operatorii de transport rutier moldoveni au reușit să găsească piețe alternative în UE pentru a compensa pierderea perspectivelor economice în Rusia.

- **Acordul**, împreună cu un acord similar privind transportul rutier dintre Moldova și Ucraina, **a jucat un rol esențial în contextul culoarelor de solidaritate.** El a permis fluidizarea transportului de mărfuri din Ucraina, reducând presiunea asupra statelor membre care se învecinează cu această țară. Un număr semnificativ și fără precedent de mărfuri esențiale a fost transportat din Ucraina către UE prin Republica Moldova. Acesta a fost cazul cerealelor (96 602 tone au fost tranzitate prin Moldova din Ucraina către UE în al treilea trimestru al anului 2022, față de 917 tone în al treilea trimestru al anului 2021) și al uleiului vegetal (22 708 tone în al treilea trimestru al anului 2022, față de 503 tone în al treilea trimestru al anului 2021). De exemplu, s-a putut observa o creștere importantă a exporturilor de ulei din Ucraina către UE prin Moldova, cu 503 tone transportate în al treilea trimestru al anului 2021, față de peste 22 708 tone în al treilea trimestru al anului 2022. În mod similar, în al treilea trimestru al anului 2021, 917 tone de cereale din Ucraina au fost tranzitate prin Moldova pentru a ajunge în UE, în timp ce în al treilea trimestru al anului 2022 peste 96 000 de tone au parcurs aceeași rută.

- De asemenea, **acordul a redus sarcina administrativă** pentru industria transporturilor și pentru autoritățile de stat, în mod semnificativ, în ceea ce privește formalitățile administrative legate de eliberarea permiselor.

2.3. Comitetul mixt

Articolul 6 din acord a instituit un comitet mixt care să supravegheze și să monitorizeze aplicarea și punerea în aplicare a acordului și să revizuiască periodic funcționarea acestuia în

lumina obiectivelor sale. Potrivit dispoziției respective, comitetul mixt este compus din reprezentanți ai părților. Deciziile sale sunt luate prin consens și sunt obligatorii pentru părți.

În conformitate cu articolul 6 alineatul (2), comitetul mixt este convocat cel târziu cu trei luni înainte de expirarea acordului pentru a evalua și a decide cu privire la necesitatea continuării acordului, precum și la durata acestuia.

În conformitate cu articolul 6 alineatul (6) din acord, comitetul mixt își adoptă propriul regulament de procedură.

2.4. Actul avut în vedere de comitetul mixt în ceea ce privește regulamentul său de procedură

În cursul primei sale reuniuni, comitetul mixt trebuie să adopte o decizie privind adoptarea regulamentului de procedură al comitetului mixt, în conformitate cu articolul 6 alineatele (5) și (6) din acord. Scopul acestuia este de a sprijini organizarea și funcționarea comitetului mixt, pentru a permite punerea în aplicare corespunzătoare a acordului.

2.5. Actul avut în vedere de comitetul mixt în ceea ce privește continuarea acordului

În cursul primei sale reuniuni, comitetul mixt trebuie să adopte o decizie privind continuarea acordului până la 31 decembrie 2025, în conformitate cu articolul 6 alineatele (2) și (5) din acord.

Există patru motive care stau la baza acestei dispoziții. În primul rând, din monitorizarea acordului rezultă că acesta a oferit beneficii atât pentru comerțul UE, cât și pentru cel al Moldovei. Creșterea serviciilor de transport rutier a fost, de asemenea, benefică pentru operatorii de transport rutier ai ambelor părți. Prin urmare, nu există niciun motiv pentru a nu prelungi un acord care, deși a fost conceput inițial pentru a ajuta economia Republicii Moldova în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, a oferit, de asemenea, beneficii reale pentru UE. În al doilea rând, acordul a permis Republicii Moldova să înceapă să își redirecționeze comerțul dinspre est către UE și, prin urmare, a contribuit la integrarea progresivă a economiei Republicii Moldova în economia occidentală. Împreună cu un acord comparabil privind transportul rutier semnat cu Ucraina, acesta a facilitat, de asemenea, exportul de mărfuri ucrainene, contribuind la culoarele de solidaritate și menținând pe linia de plutire două economii pe care UE trebuie să le sprijine pe termen scurt și lung. Aceste elemente, care au inclusiv o semnificație politică clară în contextul geopolitic actual, ar trebui încurajate și confirmate de continuarea propusă. În al treilea rând, acordul ar trebui înțeles, de asemenea, ca facilitând reconstrucția Ucrainei în timp util, după războiul de agresiune al Rusiei împotriva acestei țări. În cele din urmă, UE este implicată îndeaproape în Platforma internațională de sprijin pentru Moldova – orice măsură care ar putea fi interpretată drept o retragere a sprijinului acordat deja Republicii Moldova ar transmite un semnal negativ și ar plasa UE într-o poziție inconsecventă și, eventual, contradictorie, pe plan intern și extern, în contextul acestei platforme.

Continuarea acordului până la 31 decembrie 2025 este necesară, întrucât condițiile care justifică încheierea acordului inițial continuă și probabil vor continua să persiste. Agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei se intensifică, iar majoritatea observatorilor nu prevăd încetarea acestei agresiuni într-un viitor apropiat. Aceasta înseamnă, de asemenea, că transportul maritim prin porturile de la Marea Neagră, care ar putea fi una dintre rutele de tranzit ale Moldovei pentru exporturile sale, rămâne foarte limitat. Inițiativa ONU privind exportul de cereale prin Marea Neagră a adus o soluție parțială. Cu toate acestea, extinderea acestei inițiative este incertă, iar domeniul său de aplicare rămâne pentru moment limitat la cereale.

Continuarea operațiunilor militare pe flancul estic al Moldovei și distrugerea aferentă a infrastructurii de transport în zonele conexe, care au fost zone de tranzit pentru exporturile Moldovei în trecut, vor rămâne un factor limitativ în viitorul apropiat, împiedicând accesul Moldovei la pieţele sale tradiționale.

2.6. Acordul privind transportul rutier dintre UE și Ucraina

Comisia va prezenta în curând o propunere de decizie a Consiliului de stabilire a poziției Uniunii cu privire la prelungirea duratei Acordului dintre Uniunea Europeană și Ucraina privind transportul rutier de mărfuri, semnat la Lyon la 29 iunie 2022[2]. Din motivele menționate mai sus și în special datorită rolului jucat de Moldova în contextul culoarelor de solidaritate și existența acordului privind transportul rutier dintre Ucraina și Moldova, Comisia este de părere că data de încheiere a acordului cu Ucraina ar trebui să fie aceeași ca în cazul Moldovei, și anume 31 decembrie 2025.

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE ADOPTATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Prin urmare, poziția care urmează a fi adoptată în numele Uniunii trebuie să fie aceea de a sprijini adoptarea proiectului de decizie al comitetului mixt atașat la prezenta propunere.

4. TEMEI JURIDIC

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede posibilitatea adoptării unor decizii ale Consiliului de stabilire „a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului.”

Conceptul de „acte cu efecte juridice” include actele care au efecte juridice în temeiul normelor de drept internațional aplicabile organismului în cauză. Acesta include, de asemenea, instrumentele care nu au un caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, dar care „au vocația de a influența în mod decisiv conținutul reglementării adoptate de legiuitorul Uniunii”.

Comitetul mixt este un organism instituit printr-un acord, și anume Acordul dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova privind transportul rutier de mărfuri.

Decizia pe care comitetul mixt este chemat să o adopte constituie un act cu efecte juridice. În primul rând, actul avut în vedere privind adoptarea regulamentului de procedură al comitetului mixt va fi obligatoriu în temeiul dreptului internațional, în conformitate cu articolul 6 alineatele (5) și (6) din acord; în al doilea rând, actul avut în vedere privind extinderea duratei acordului va fi obligatoriu în temeiul dreptului internațional, în conformitate cu articolul 6 alineatele (2) și (5) din acord.

Actul avut în vedere nu aduce modificări sau completări cadrului instituțional al acordului. Prin urmare, temeiul juridic procedural al propunerii de decizie a Consiliului este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul actului avut în vedere cu privire la care se adoptă o poziție în numele Uniunii. Dacă actul avut în vedere urmărește două

[2] JO L 179, 6.7.2022, p. 1.

obiective sau include două elemente, iar unul dintre aceste obiective sau elemente poate fi identificat ca fiind obiectivul sau elementul principal, iar celălalt obiectiv sau element are mai degrabă un caracter accesoriu, decizia adoptată în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE trebuie să se întemeieze pe un singur temei juridic material, respectiv cel impus de obiectivul sau de elementul principal sau predominant.

Obiectivul principal și conținutul actului avut în vedere se referă la transportul rutier.

Temeiul juridic material al deciziei propuse este articolul 91 din TFUE.

5. PUBLICAREA ACTULUI AVUT ÎN VEDERE

Este oportun ca decizia comitetului mixt să fie publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene după adoptare.

2022/0386 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul comitetului mixt instituit prin Acordul dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova privind transportul rutier de mărfuri, în ceea ce privește regulamentul de procedură al comitetului mixt și continuarea acordului

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 91, coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Acordul dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova privind transportul rutier de mărfuri[3] (denumit în continuare „acordul”) a fost semnat de Uniune și se aplică cu titlu provizoriu până la 29 iunie 2022.

(2) Articolul 6 alineatul (1) din acord instituie un comitet mixt care să supravegheze și să monitorizeze aplicarea și punerea în aplicare a acordului și să revizuiască periodic funcționarea acestuia în lumina obiectivelor sale.

(3) Comitetul mixt își adoptă propriul regulament de procedură.

(4) Astfel cum este stabilit la articolul 5 alineatul (1) din acord, acordul se aplică până la 31 martie 2023. Comitetul mixt este, cu toate acestea, convocat cel târziu cu trei luni înainte de expirarea acordului, pentru a evalua și a decide necesitatea continuării acordului.

(5) Pentru ca atât Uniunea Europeană, cât și Republica Moldova să beneficieze în continuare de acord, valabilitatea acestuia ar trebui să fie prelungită până la 31 decembrie 2025.

(6) Pentru a se asigura punerea în aplicare corespunzătoare a acordului, trebuie adoptat regulamentul de procedură al comitetului mixt.

(7) Prin urmare, în cadrul reuniunii sale din 15 decembrie 2022, comitetul mixt urmează să adopte o decizie de adoptare a regulamentului său de procedură și privind necesitatea continuării acordului, inclusiv durata acestuia.

(8) Prin urmare, este oportun să se stabilească poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul comitetului mixt cu privire la adoptarea regulamentului de procedură și continuarea acordului, întrucât deciziile sale vor avea caracter obligatoriu pentru Uniune,

[3] JO L 181, 7.7.2022, p. 4.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul comitetului mixt instituit prin articolul 6 din Acordul dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova privind transportul rutier de mărfuri (denumit în continuare „acordul”), în ceea ce privește adoptarea regulamentului său de procedură și continuarea acordului, inclusiv durata acestuia, se bazează pe proiectul de decizie a comitetului mixt, atașat la prezenta decizie.

Reprezentanții Uniunii în cadrul comitetului mixt pot conveni modificări minore ale proiectului de decizie a comitetului mixt, fără a mai fi necesară o nouă decizie a Consiliului.

Articolul 2

Decizia comitetului mixt se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele